

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

23 noiembrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte – Toma Nadejda,

Judecători – Guzun Ion și Catan Liliana,

examinând admisibilitatea în principiu a recursului în anulare, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 08 iunie 2022, declarat în propria cauză penală de către condamnatul

Zanoga Sergiu Xxxx, xxxxx.

Termenul examinării cauzei:

Instanța de fond: 02.03.2022 – 22.03.2022;

Instanța de apel: 13.04.2022 – 08.06.2022;

Instanța de recurs: 12.09.2022 – 23.11.2022.

a c o n s t a t a t :

1. Prin sentința Judecătoriei Drochia, sediul Central din 22.03.2022, Zanoga Sergiu a fost recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 264¹ alin. (3) Cod penal, și în baza acestei Legi, prin aplicarea art. 364¹ alin. (8) Cod penal, i s-a stabilit pedeapsa penală sub formă de 160 (una sută șaiszeci) ore muncă neremunerată în folosul comunității, cu anularea dreptului de a conduce mijloace de transport.

2. Pentru a pronunța sentința, instanța de fond a constatat că, Zanoga Sergiu, la data de 10.02.2022, aproximativ în jurul orelor 14.15 min., în orașul Drochia, strada Mitropolit Varlaam conducea automobilul de model „Renault Megane” cu n/î xxxx și a fost stopat de către colaboratorii de poliție de patrulare rutieră, unde fiind suspectat de întrebuițarea băuturilor alcoolice de către colaboratorii de poliție și fiindu-i propus de a trece testarea alcoolsopică cu mijlocul special de constatare alcotest „Drager”, ultimul a refuzat de a trece testarea alcoolsopică, încălcând prevederile pct. 11 lit. j) al Regulamentului Circulației Rutiere, aprobat prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 296 din 16 aprilie 2009 potrivit căreia

„persoana care conduce un vehicul este obligată să se supună la solicitarea polițistului procedurii de testare a aerului expirat, sau după caz, examenului medical de recoltare a probelor biologice în vederea constatării alcoolemiei, consumului de droguri ori de alte substanțe psihotrope sau de medicamente cu efecte similare”, după care a fost îndreptat la spitalul raional Drochia „Nicolae Testimițeanu” pentru prelevarea probelor biologice (sânge) pentru stabilirea stării de ebrietate și naturii ei, de la care de asemenea a refuzat.

Acțiunile lui Zanova Sergiu în cadrul urmăririi penale au fost calificate în baza art. 264¹ alin. (3) Cod penal, adică refuzul de la testarea alcoolscoptică, de la examenul medical în vederea stabilirii stării de ebrietate și a naturii ei sau de la recoltare probelor biologice în cadrul acestui examen medical.

Cauza penală a fost examinată pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, în conformitate cu prevederile art. 364¹ Cod de procedură penală.

3. Nefiind de acord cu sentința, avocatul Malesenco Dumitru în interesele inculpatului Zanova Sergiu, a declarat recurs, prin care a solicitat admiterea cererii în baza motivelor invocate, rejudecarea cauzei penale în instanța de recurs conform ordinii stabilite pentru prima instanță cu admiterea probelor administrate, casarea parțială a sentinței, în privința aplicării față de condamnatul Zanova Sergiu de anulare a dreptului de a conduce mijloace de transport, pronunțând o nouă hotărâre, potrivit modului stabilit pentru prima instanță fără aplicarea anulării dreptului de a conduce mijloacele de transport, invocând în motivare următoarele considerente:

- sentința nominalizată o consider ca fiind prea aspră în privința aplicării pedepsei complementare de anulare a dreptului de a conduce mijloace de transport, în baza cărui fapt, solicit casarea parțială a sentinței în latura anulării dreptului de a conduce mijlocul de transport, rejudecarea cauzei în instanța de apel, în baza art. 409 alin. (2) Cod procedură penală, cu reexaminarea totalității probelor administrate și adoptarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit, pentru prima instanță, conform căreia să i se aplice o pedeapsă în conformitate cu art. 79 Cod penal, fără aplicarea pedepsei complementare obligatorie;

- reieșind din conținutul art. 79 Cod penal, compararea pedepselor după rigurozitatea lor se face prin aprecierea locului lor în conținutul art. 62 Cod penal.

În cazul dat, instanța de judecată poate să nu aplice pedeapsa complementară ca fiind o obligațiune. Conform prevederilor art. 62 alin. (6) Cod penal, privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport sau anularea acestui drept poate fi aplicată numai în calitate de pedeapsă complementară. Astfel, conform practicii judiciare, temei pentru stabilirea unei pedepse mai blânde decât cea prevăzută de

lege servește existența unor circumstanțe excepționale ce micșorează considerabil dauna infracțiunii săvârșite.

Art. 79 alin. (1) Cod penal, concretizează circumstanțe excepționale legându-le de: scopul și motivul infracțiunii; rolul vinovatului, comportamentul acestuia în timpul și după consumarea infracțiunii; contribuția activă a participantului la descoperirea acesteia; alte circumstanțe care micșorează esențial gravitatea faptei și a consecinței;

- cauza dată a fost judecată în baza art. 364¹ Cod de procedură penală, pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală.

Mai mult ca atât, instanța de fond urma în afară de circumstanțele atenuante, enumerate în sentință, să dea o apreciere cuvenită care le considerăm excepționale ca, la întreținerea și educația lui are copii minori, este unicul întreținător al familiei, fără antecedente penale.

Reieșind din circumstanțele enumerate mai sus, solicităm instanței de apel, de a le considera ca excepționale și în baza art. 79 Cod penal, să nu-i aplice condamnatului Zanoga Sergiu pedeapsa complementară.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 08 iunie 2022, a fost respins, ca nefondat, recursul declarat și menținută sentința.

4.1. În partea descriptivă a deciziei, instanța de recurs ordinar a menționat că, verificând recursul declarat prin prizma probelor administrate și în raport cu materialele cauzei penale prezentate instanței, audiind participanții la proces, a ajuns la concluzia că recursul declarat urmează a fi respins ca nefondat, iar sentința atacată ca legală și întemeiată urmează a fi menținută fără modificări, reieșind din următoarele considerente.

Instanța de apel a conchis, că instanța de fond la stabilirea pedepsei în privința lui Zanoga Sergiu a ținut cont în deplină măsură și s-a condus de prevederile prevăzute în art. 61 Cod penal, privind scopul pedepsei penale, de criteriile de individualizare a pedepsei prevăzute de art. 75 alin. (1) Cod penal, precum și de prevederile art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, privind stabilirea pedepsei în cazul judecării cauzei penale în baza probelor administrate în cadrul urmăririi penale, ținând cont de circumstanțele reale și personale în privința inculpatului.

Privitor la neaplicarea pedepsei complementare obligatorii, acest temei juridic de aplicare a pedepsei mai blânde decât cea prevăzută de sancțiunea normei de incriminare este reglementat de art. 79 Cod penal, care condiționează aplicarea efectelor juridice sub forma stabilirii unei pedepse sub limita minimă, decât cea prevăzută de lege, sau mai blândă, de altă categorie, ori neaplicarea pedepsei complementare obligatorii, de existența și constatarea în ședința de judecată a

circumstanțelor excepționale, ceea ce nu a fost stabilit în cazul dat concret cu referire la inculpat, nefiind stabilite careva circumstanțe excepționale, ori cele indicate de avocat ca circumstanțe în favoarea inculpatului nu constituie circumstanțe excepționale, fiind niște împrejurări obișnuite.

Faptul că inculpatul are nevoie de permisul de conducere pentru a întreține familia și că a recunoscut vina sa, că se caracterizează pozitiv și că are la întreținere copil minor, nu constituie circumstanțe excepționale de natură să determine aplicarea prevederilor menționate față de inculpat.

Instanța de apel astfel a conchis, în aspectul invocat de apărare, că nu este posibilă neaplicarea pedepsei complementare obligatorii față de inculpat, după cum se solicită în recurs, deoarece de fapt temeiuri de înlăturare a pedepsei complementare nu sunt stabilite.

Instanța de apel a considerat nefondat recursul declarat de avocat, cu indicarea circumstanțelor care au fost luate în considerație la numirea pedepsei inculpatului, argumentele aduse nefiind de natură să conducă la admiterea recursului declarat, cu desființarea sentinței în aspectul propus de recurent, astfel că recursul fiind respins.

Cât privește invocarea nulității probelor de către apărare în ședința instanței de recurs, instanța de apel a ținut să indice și faptul, că de către avocatul nou intervenit în proces nu a fost depus recurs suplimentar în interesele inculpatului în termenul prevăzut de lege cu invocarea unor noi motive de recurs.

Totodată, deși avocatul participant nu este de acord cu probele cercetate, nu a fost contestată legalitatea la careva acte și acțiuni procesuale îndeplinite de organul de urmărire penală în modul și termenul stabilit de lege, precum și la finisarea urmăririi penale și luarea de cunoștință cu materialele cauzei nu a avut nici o obiecție asupra actelor menționate, prezumându-se că a acceptat situația dată.

5. Decizia instanței de recurs ordinar este atacată cu recurs în anulare de către condamnatul Zanova Sergiu prin care solicită casarea parțială a acesteia, în latura stabilirii pedepsei complementare, cu pronunțarea unei hotărâri în această parte, prin care, cu aplicarea prevederilor art. 79 alin. (1) Cod penal, să-i fie anulată.

În susținerea celor solicitate, condamnatul indică faptul că, atât instanța de fond, cât și cea de recurs, la pronunțarea hotărârilor judecătorești nu au luat în considerație circumstanțele esențiale la aprecierea măsurii de pedeapsă principală și cu atât mai mult la cea complementară obligatorie, care ar permite aplicarea art. 79 alin. (1) Cod penal, și anume personalitatea sa - că anterior nu a fost atras la răspundere penală pe astfel de categorii de infracțiuni; că la locul de trai se caracterizează pozitiv fiind unicul membru al familiei angajat în câmpul muncii

neoficial; că automobilul din proprietate este unica sursă de dobândire a mijloacelor financiare pentru întreținerea atât a membrilor familiei mele, cât și a părinților în etate.

Anularea dreptului de a conduce mijloacele de transport ar duce inevitabil la cheltuieli suplimentare legate de folosirea serviciilor de taximetrie pentru transportarea și acordarea serviciilor medicale părinților în etate, cât și a copilului minor student la instituția de învățământ din mun. Bălți.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului în anulare declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal concluzionează că, acesta urmează a fi declarat inadmisibil din următoarele considerente.

Potrivit art. 456 alin. (1) și art. 432 alin. (2) pct. 1) Cod de procedură penală, Colegiul penal decide inadmisibilitatea recursului în anulare înaintat, în cazul în care se constată că acesta nu îndeplinește cerințele de formă și de conținut.

În textul art. 455 alin. (2) Cod de procedură penală, se specifică căror cerințe trebuie să corespundă cererea de recurs în anulare, în special conținutul acesteia. Norma procesuală reglementează obligația recurentului de a aduce în textul recursului argumentarea ilegalității hotărârii atacate, cu indicarea temeiurilor prevăzute în art. 453 Cod de procedură penală.

Din textul recursului în anulare, Colegiul penal atestă că recurentul nu indică prezența unui viciu fundamental în cadrul procedurii precedente, dar contestă hotărârile judecătorești, manifestându-și dezacordul cu soluția de anulare a dreptului acestuia de a conduce mijloace de transport.

În acest context, se notează că conform prevederilor art. 453 alin. (1) Cod de procedură penală, pot fi atacate hotărârile judecătorești irevocabile, în scopul reparării erorilor de drept comise la judecarea cauzei, în cazul în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărârea atacată, sau în cazul în care Curtea Europeană a Drepturilor Omului, informează Guvernul Republicii Moldova despre depunerea cererii, iar alin. (2) a aceluiași articol prevede că recursul în anulare este inadmisibil, dacă nu se întemeiază pe temeiurile prevăzute de acest articol sau este declarat repetat.

Potrivit art. 6 pct. 44) Cod de procedură penală, viciul fundamental în cadrul procedurii precedente, care a afectat hotărârea pronunțată, reprezintă o încălcare esențială a drepturilor și libertăților garantate de Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, de alte tratate internaționale, de Constituția Republicii Moldova și de alte legi naționale.

Raportând normele citate, la textul recursului declarat, se constată că recurentul nu a invocat în ce constă viciul fundamental, care ar afecta hotărârea

atacată, nu a indicat care drepturi prevăzute de Convenția pentru Apărarea drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, de alte tratate internaționale, de Constituția Republicii Moldova sau de alte legi naționale, au fost încălcate și a omis să argumenteze ilegalitatea hotărârii contestate în acest sens, fără a respecta astfel cerința prevăzută de art. 455 alin. (2) pct. 7) Cod de procedură penală, care prevede obligația de a indica în cererea de recurs în anulare, conținutul și motivele recursului în anulare, cu menționarea cazurilor prevăzute de art. 453 Cod de procedură penală și cu argumentarea ilegalității hotărârii atacate, or recurentul și-a manifestat dezacordul cu soluția instanțelor de judecată privind stabilirea pedepsei complementare obligatorie - anularea dreptului de a conduce mijloace de transport pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264¹ alin. (3) Cod penal și că la adoptarea acestei soluții de instanțele de judecată nu a fost luat în considerare faptul că anterior nu a fost atras la răspundere penală pe astfel de categorii de infracțiuni; că la locul de trai se caracterizează pozitiv, fiind unicul membru al familiei angajat în câmpul muncii neoficial; că automobilul din proprietate este unica sursă de dobândire a mijloacelor financiare pentru întreținerea, atât a membrilor familiei mele, cât și a părinților în etate, ce în opinia sa constituie circumstanțe excepționale, critici la care s-a dat răspuns prin hotărârile atacate și ce nu pot afecta soluția adoptată de instanța de recurs, care a devenit irevocabilă.

Totodată, Colegiul penal mai invocă că potrivit jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, unul din aspectele fundamentale ale preeminenței dreptului este principiul securității raporturilor juridice, care cere „*inter alia*”, ca, atunci când instanțele judecătorești dau o apreciere finală unei chestiuni, constatarea lor să nu mai poată fi pusă în discuție (a se vedea cazul *Brumărescu vs România*, Nr. 28342/95&62, 28 octombrie 1999). Acest principiu insistă asupra faptului că nici o parte la proces nu este în drept să solicite revizuirea unei hotărâri judecătorești definitive și executorii doar în scopul reluării procesului de judecată și al unei noi soluționări a cauzei. Competența de revizuire a instanțelor supreme trebuie exercitată pentru a corecta erorile de drept și omisiunile justiției, și nu pentru a efectua o reexaminare a cauzei. Revizuirea nu trebuie tratată ca un recurs deghizat și nici existența a două păreri asupra aceleiași probleme nu poate servi drept temei pentru reexaminare. O îndepărtare de la acest principiu este justificată doar în cazul în care reexaminarea este necesară în virtutea circumstanțelor fundamentale și obligatorii (a se vedea cazul *Bujnița vs Moldova*, Nr.36492/02, 16 ianuarie 2007).

Astfel, reieșind din considerentele menționate și având în vedere că, recursul în anulare al condamnatului nu se întemeiază pe temeiurile prevăzute în art. 453

alin. (1) Cod de procedură penală, Colegiul penal conchide inadmisibilitatea acestuia, pe motiv că nu îndeplinește cerințele de formă și de conținut.

7. În conformitate cu art. 456 alin. (1) și art. 432 alin. (1)-(2) pct. 1) Cod procedură penală, Colegiul penal

DECIDE:

Inadmisibilitatea recursului în anulare declarat de către condamnatul *Zanoga Sergiu Xxxxx*, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 08 iunie 2022, în propria cauză penală, deoarece nu îndeplinește cerințele de formă și de conținut.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la **26 ianuarie 2023**.

Președinte

Toma Nadejda

Judecători

Guzun Ion

Catan Liliana